

BOSHLANG‘ICH SINIF MATEMATIKA DARSLARIDA DIDAKTIK O‘YINLARDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI

Munira Abduraxmonova

Nizomiy nomidagi O‘zbekiston milliy pedagogika universiteti talabasi

Email address: muniraabduraxmonova9@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang‘ich sinf matematika darslarida didaktik o‘yinlardan foydalanishning ahamiyati yoritilgan. O‘yinli metodlar orqali o‘quvchilarning matematikaga bo‘lgan qiziqishi ortadi, dars jarayoni jonlanadi va bilimlarni o‘zlashtirish samaradorligi oshadi. Bugungi kunda zamonaviy ta’limda interfaol metodlardan foydalanish dolzarb masala hisoblanadi.

Kalit so‘zlar: matematika, didaktik o‘yin, boshlang‘ich ta’lim, interfaol metod, o‘quvchi faolligi.

Kirish

Boshlang‘ich ta’lim bosqichi o‘quvchilarning bilim olishga bo‘lgan dastlabki qiziqishlari shakllanadigan muhim davr hisoblanadi. Ayniqsa, matematika fanini o‘qitishda o‘quvchilarning yosh xususiyatlarini hisobga olish zarur. Shu sababli darslarda didaktik o‘yinlardan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi. O‘yin bolalar uchun tabiiy faoliyat turi bo‘lib, ular orqali bilim berish samarali natija beradi.

Boshlang‘ich sinf matematika darslarida didaktik o‘yinlardan foydalanish mavzusini yoritishda bir qator ilmiy, metodik va normativ manbalarga tayanildi. Ushbu adabiyotlar mavzuning nazariy hamda amaliy jihatlarini chuqurroq o‘rganishga xizmat qiladi.

Adabiyotlar tahlili

Jumladan, Tolipov.O‘ va Usmonboyeva M. muallifligidagi “Pedagogik texnologiyalar” nomli asarda zamonaviy ta’lim texnologiyalari, interfaol metodlar hamda o‘quv jarayonini samarali tashkil etish yo‘llari batafsil bayon etilgan. Mazkur manba matematika darslarida didaktik o‘yinlarni qo‘llashning pedagogik asoslarini ochib berishda muhim o‘rin tutadi. Shuningdek, Jumayev M.ning “Boshlang‘ich sinflarda matematika o‘qitish metodikasi” asari boshlang‘ich ta’limda matematika fanini o‘qitishning mazmuni, metodlari va shakllarini keng yoritadi. Ushbu adabiyot o‘quvchilarning yosh xususiyatlariga mos ravishda dars tashkil etish, matematik tushunchalarni sodda va qiziqarli tarzda yetkazish masalalarida foydali hisoblanadi. Azizxo‘jayeva N.ning “Pedagogik mahorat asoslari” kitobida o‘qituvchining kasbiy mahorati, pedagogik madaniyati va dars jarayonidagi ijodiy yondashuvlari tahlil qilingan. Bu manba didaktik o‘yinlardan samarali foydalanishda o‘qituvchining roli naqadar muhim ekanligini ko‘rsatadi. Bundan tashqari, O‘zbekiston Respublikasi “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni ta’lim tizimida sifatni oshirish, innovatsion metodlarni joriy etish va barkamol avlodni tarbiyalashga qaratilgan asosiy huquqiy hujjat hisoblanadi. Mazkur hujjat maqola mavzusining dolzarbligini belgilashda muhim manba bo‘lib xizmat qiladi. Xulosa qilib aytganda, yuqoridagi adabiyotlar boshlang‘ich sinf matematika darslarida didaktik o‘yinlardan foydalanishning nazariy asoslari, metodik yo‘nalishlari va amaliy ahamiyatini yoritishda muhim ilmiy manbalar hisoblanadi.

Asosiy qism

Didaktik o‘yinlar matematika darslarini qiziqarli va mazmunli tashkil etishga yordam beradi. Masalan, “Kim chaqqon?”, “Son top”, “Zanjirli misollar”, “Matematik estafeta” kabi o‘yinlar orqali o‘quvchilar sonlar ustida amallar bajarishni tez va aniq o‘rganadilar. Bunday o‘yinlar o‘quvchilarda mustaqil fikrlash, tezkorlik, topqirlik va diqqatni rivojlantiradi. Shu bilan birga, jamoa bilan ishlash

ko‘nikmasi ham shakllanadi. O‘yin davomida o‘quvchilar xatodan qo‘rqmay, faol qatnashishga intiladilar.

Boshlang‘ich sinf o‘quvchilari ko‘proq ko‘rgazmali va amaliy faoliyat orqali bilimni yaxshi o‘zlashtiradilar. Didaktik o‘yinlar esa aynan shu ehtiyojni qondiradi. Masalan, geometrik shakllarni tanish, sanash, qo‘shish va ayirish amallarini bajarishda turli kartochka va predmetlardan foydalanish dars samaradorligini oshiradi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, boshlang‘ich sinf matematika darslarida didaktik o‘yinlardan foydalanish o‘quvchilarning bilim olish jarayonini yengillashtiradi va qiziqarli qiladi. Bu usul orqali o‘quvchilarning matematik savodxonligi, mantiqiy tafakkuri va faolligi rivojlanadi. Shu sababli har bir boshlang‘ich sinf o‘qituvchisi dars jarayonida didaktik o‘yinlardan samarali foydalanishi lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Tolipov O‘., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalar. – Toshkent, 2017.
2. Jumayev M. Boshlang‘ich sinflarda matematika o‘qitish metodikasi. – Toshkent, 2020.
3. Azizxo‘jayeva N. Pedagogik mahorat asoslari. – Toshkent, 2018.
4. O‘zbekiston Respublikasi “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni. – Toshkent, 2020.
5. Saidahmedov N. Yangi pedagogik texnologiyalar nazariyasi va amaliyoti. – Toshkent: Fan, 2019. – 186 b. [52-bet]
6. Yo‘ldoshev J., Hasanboyev J. Pedagogika nazariyasi. – Toshkent: O‘qituvchi, 2018. – 240 b. [94-bet]

7. Bikbayeva N. Boshlang‘ich sinflarda matematika o‘qitish metodikasi. – Toshkent: Tafakkur, 2021. – 212 b. [67-bet]
8. Xoliqov A. Ta‘limda interfaol metodlardan foydalanish. – Samarqand: Zarafshon, 2020. – 154 b. [39-bet]
9. Raximov B. Boshlang‘ich ta‘lim pedagogikasi. – Toshkent: Navro‘z, 2022. – 198 b. [121-bet]
10. O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta‘limi vazirligi rasmiy sayti. – <https://www.uzedu.uz>
11. Ziyonet axborot-ta‘lim portali. – <https://www.ziyonet.uz>